

Det medisinske fakultet

Kvalitetsarbeid med forskerutdanningene
ved Det medisinske fakultet, UiO

NOKUT webinar
19. april 2023

Seniorrådgiver Merethe Bremer

UNIVERSITETET
I OSLO

Foto: Øystein Horgmo, UiO

Kvalitetssystem for utdanning ved UiO

UiO har tradisjonelt lagt vekt på:

- Et distribuert system med lokale tilpasningsmuligheter
- Stor frihet til å velge evalueringsmetoder og –frekvens
- Rutiner skal finnes, men de må ikke være like
- Minst mulig rapportering ut over eget organisasjonsnivå

- Et narrativ preget av tillit og rom for faglig særpreg
- Fokus på utvikling, ikke på kontroll og inspeksjon
- Tar hensyn til UiOs organisering og faglige bredde

Ambisjon:

Et system som

- svarer ut kravene til systematikk og åpenhet
- kan brukes i det daglige arbeidet

Oppbyggingen av kvalitetssystemet

Ansvar og involvering

Rolle- og funksjonsbeskrivelser

- Bygger på normalreglene
- Tilpasses hvert nivå
- Innebærer tilrettelegging for kollegial involvering og samarbeid på alle nivåer

Kunnskapsgrunnlag

Emneevaluering

- Hver gang emnet går
- Kortfattet oppsummering

Periodisk programevaluering

- Innenfor en seksårsperiode
- Selvevaluering og rapport

Undersøkelser og analyser

- Jevnlig og ved behov
- Resultater deles

Si fra-systemet for studenter og ph.d.-kandidater

Forsknings- og utviklingsaktiviteter

Videreutvikling

Lederansvaret

- Jevnlig og ved behov
- Møtereferater, oppfølging, mm.

Kollegial involvering

- Møteplasser og arenaer for samarbeid og diskusjon

Virksomhetsstyring

- Rutiner for oppfølging og dokumentasjon

Arbeid med studieporteføljen

- Rutiner for oppfølging og dokumentasjon

Kvalitetssystem for forskerutdanningene ved Medfak, UiO

Omfatter:

- 1) Forskerlinjen
- 2) Ph.d.- programmet
- 3) Postdoktorprogrammet

Formål:

Bidra til

- ✓ høy kvalitet på fakultetets forskerutdanninger
- ✓ et godt lærings- og arbeidsmiljø
- ✓ at samfunnet kan ha tillit til kompetansen som erverves gjennom utdanningene og programmene

Kvalitetssystemet skal bygge opp under fakultetets unike muligheter for å koble utdanning og forskning, det skal utnytte fakultetets faglige bredde og det skal bidra til å ta kunnskap i bruk i samfunnet.

Hva vi vektlegger:

Inntakskvalitet

Vi skal ha systemer som sikrer rekruttering av godt kvalifiserte studenter/kandidater/postdoktorer til programmene

Prosesskvalitet

Vi skal tilby veiledning og undervisning av høy kvalitet og deltakelse i et stimulerende og kreativt læringsmiljø

Resultatkvalitet

Vi skal utdanne akademikere som er meget gode innenfor forsknings-, utdannings-, innovasjons-, og formidlingsarbeid og som er ettertraktede for arbeidsgivere

Så hva gjør vi konkret på ph.d.?

Læringsmål: Vi har tydelige læringsmål for ph.d.-programmet som er førende både for den opplæring som gis i form av kurs og veiledning og for hvordan kandidatene prøves (vurderingsformer, prøveforelesning og disputas)

Kurs/emner

- Oppdatert kursportefølje: regulært, evalueres jevnlig, årlig gjennomgang)
- Sikre tilgang for kandidatene på utenlandske kurs (NorDoc)
- 1/3 Obligatoriske kurs (generisk kompetanse) og 2/3 valgfrie kurs hvorav 5 stp kan være andre forskningsrelevante aktiviteter
- Lærerseminar hvert semester

Prosjektene

- Mal for prosjektbeskrivelse
- Prosjektbeskrivelsen inkluderer etikk, formidling
- Godkjenninger må være redegjort for
- Alle ph.d.-prosjekter skal ha være fagfellevurdert før opptak
- Midtveisevaluering

Forskningsmiljø

- Beskrivelse av total ekspertise, infrastruktur og andre ressurser der hvor kandidaten skal jobbe (prosjektbeskrivelsen)

Veiledning

- Begrensninger i antall veilederskap for den enkelte veileder
- Ansvarliggjøring av UiO-ansatt veileder
- Redegjørelse for valg av veiledere ifm. opptak
- Beskrivelse av veileders oppgaver og plikter
- Veilederkurs (elektronisk og stedlig)

Prøving av læringsmål

- Relevante emner i opplæringsdel (skal bygge opp om og støtte forskningsarbeidet)
- Avhandling (formulere problemstillinger, gjennomføre, diskutere og reflektere over egen forskning, faglig integritet og etisk refleksjon)
- Prøveforelesningen (språk, tema, formidlingsevne, audiovisuell kompetanse, disposisjon, svare på spørsmål)
- Disputas (faglig presentasjon, diskutere forskning (i internasjonale fora))

Monitorering/milepæler

- Oppstartssamtale (6 mnd)
- Utviklingssamtale (12 mnd og deretter årlig)
- Midtveisevaluering (15-18 mnd)
- Godkjent opplæringsdel (6 mnd før disputas)
- Minst ett akseptert/publisert arbeid i internasjonalt anerkjent tidsskrift (må inngå i avhandlingen)

Ja, vi har utfordringer:

Mange kandidater gjennomfører det meste av programmet utenfor UiO:

- Aktiviteter som ikke er ph.d.-emner (kvalitet og nivå)
- Ansettelse (kvalifikasjon)
- Prosjekt (kvalitet)
- Veileder (begrenset mulighet til opplæring/oppfølging)
- Forskningsmiljø (begrenset mulighet til kvalitetsvurdering og oppfølging)

MEN

- Vurdering av prosjektenes kvalitet og gjennomførbarhet → person- og disiplinavhengig, vanskelig å forutse sikkert og objektivt på forhånd
- Vurdering av fagmiljøet og sikring av integrering → disiplinavhengig, vanskelig å måle objektivt på forhånd
- Vurdering av veiledning → vanskelig å måle objektivt, personavhengig, vanskelig å vite på forhånd

Refleksjoner etter tilsyn i 2022

- Vi gjør veldig mye, men vi er ikke like flinke til å dokumentere det vi gjør. Viktig å ha i bakhodet i den daglige driften vår
- Involvering av kandidatene i programutvalg og tilbakemeldinger fra kandidatene generelt er et sårbart punkt: Mangel på et «ph.d.-kandidatdemokrati» vanskeliggjør involvering av kandidatene. Vi er avhengige av entusiastiske kandidater som er villige til å bruke av sin tilmålte tid på noe som kanskje ikke krediteres godt nok. Dette må vi jobbe videre med og finne bedre løsninger på.
- Akkrediteringsforskriftens krav til antall når det kommer til veiledningskapasitet og fagmiljø virker litt kunstig. Dette er jo ikke noe vi teller/dokumenterer på den måten som forskriften faktisk etterspør...

Oppsummert: Hvorfor har vi et kvalitetssystem?

Hensikten er å styrke “prosjektet” ved å sikre at det har nødvendig styring og kontroll på det som gjøres, og dermed det som faktisk leveres

UH-lov § 4.3:

- forsvarlig ift. helse, sikkerhet og velferd-> for alle arbeidstakere: arbeidsmiljøloven, tilsyn v/arbeidstilsynet
- tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring (inkl. studentevalueringer) som skal sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen

NOKUT forskrift

- sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen
- dokumentere læringsmiljø

UiO

- svare ut kravene til systematikk og åpenhet
- kan brukes i det daglige arbeidet

Spørsmål

- Har vi styring og kontroll på ph.d.-utdanningen?
- Har kandidatene våre et tilfredsstillende arbeids-/læringsmiljø?
- Holder kandidatene våre den kvaliteten vi ønsker ved fullført ph.d.?
- Finnes det andre måter å sikre kvaliteten på prosjektene på enn de vi har i dag?
  - I så fall hvilke?

Til diskusjon

- Ivaretar kanskje den versjonen vi har av kvalitetssystem ved UiO i dag det vi er forpliktet til å holde orden på, også for ph.d.-nivået?
- Er det egentlig realistisk å tro at vi kan kvalitets sikre forskningsarbeidet bedre enn vi gjør i dag?